

24. Wł. Mickiewicz do J. I. Kraszewskiego 10 III 1866 Rkp. BJ 6520 k. 50-51.

[Tłumaczenie:]

[k. 50r]

10 marca 1866

Drogi Panie,

Odpowiadam na Pański list z 7 marca. „Revue”¹ jest literacka w takiej samej mierze, w jakiej jest polityczna, tyle tylko, że posiada ona zezwolenie na zajmowanie się polityką – zezwolenie, bez którego żadne czasopismo nie mogłoby tutaj istnieć. Z przyjemnością przyjmę od Pana korespondencje i artykuły, i wynagrodzę Pana tak, jak będę mógł, o czym niebawem Panu napiszę. Jeśli chodzi o pamiętniki, które Pan posiada, jestem gotów przygotować ich edycje według zasad zaproponowanych dla *Pamiętników Kilińskiego*², a mianowicie: żadnego wynagrodzenia za prawo do tłumaczenia, jako że tłumaczenie [k. 50v] jest czystym dziełem propagandowym, a za tekst polski wypłacę Panu połowę zysków netto, czyli ja poniosę koszty. Proszę przygotować edycję fragmentu *Pamiętników Kilińskiego* według Pańskiego uznania: jeśli będzie to długie, opublikuję to w dwóch numerach „Revue”. Ale pomijając edycję fragmentu, chciałbym wydać całościowe tłumaczenie, jeśli nie będzie przeszkód.

Wielu polskich profesorów i literatów pozostających w kraju musi nie mieć perspektyw prowadzenia działalności. Każdy artykuł poświęcony literaturze lub historii, byleby tylko był należycie przygotowany, [k. 51r] przyjmę z przyjemnością i w razie potrzeby będzie przetłumaczony, choć na ogół lepiej, aby pisali po francusku, gdyż usunięcie jakichś potknięć stylistycznych zajmuje mniej czasu niż tłumaczenie. Moja „Revue” będzie rozprowadzana w Galicji i w Poznańskim, ale nie w Rosji – tyle tylko, że ci z Królestwa, którzy podjęliby się współpracy, mogliby podpisywać się pseudonimem. Trzeba będzie znaleźć w Galicji i w każdym ważnym mieście niemieckim jakiegoś księgarza, który zająłby się prenumeratą. Będę tam zamieszczał recenzje polskich dzieł, tłumaczył powieści, publikował studia na temat naszych [k. 51v] głównych autorów. Proszę wskazać mi dzieła, które mogliby docenić kosmopolityczni czytelnicy.

Dziękuję za aktywną dobrą wolę i za wspaniałe serce, które Pan mi okazuje – jeśli rozpoczynam tyle projektów, dzieje się tak dlatego, że pole literackie jest obecnie jedynym, które pozostaje dla nas otwarte.

¹ „Revue du Monde” – zob. list nr 21.

² *Pamiętniki* Jana Kilińskiego – zob. list nr 15.

Niebawem szerzej Panu o tym napiszę.

Szczerze Pana miłujący

Władysław Mickiewicz